

Notă informativă
la proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative
(pe aspecte ce țin de redresare și rezoluție bancară)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (pe aspecte ce țin de redresare și rezoluție bancară) a fost elaborat de Banca Națională a Moldovei, iar conform prevederilor pct.40 din Regulamentul Guvernului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018, proiectul este promovat de Ministerul Finanțelor.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Necesitatea elaborării proiectului prezentat reiese din unul din angajamentele asumate de Republica Moldova față de Fondul Monetar Internațional în cadrul Memorandumului cu privire la politicile economice și financiare din 30 noiembrie 2021 (cu modificările ulterioare). Angajamentul referit, (pct.21 din Memorandumul cu privire la politicile economice și financiare din 04 aprilie 2023), prevede revizuirea Legii nr. 232/2016 (în continuare <i>Legea</i>) privind redresarea și rezoluția băncilor, pentru a actualiza, în primul rând prevederile aferente „cerinței minime de fonduri proprii și datorii eligibile” (cerința <i>MREL-Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities</i>), relevantă în contextul utilizării instrumentului de recapitalizare internă, care are drept obiectiv garantarea faptului că băncile au o capacitate suficientă de absorbție a pierderilor și de recapitalizare. Totodată, proiectul precizează condițiile de finanțare, în cadrul aplicării instrumentelor de rezoluție, din contul fondului de rezoluție și fondului de acoperire a depozitelor bancare.</p> <p>Concomitent, elaborarea proiectului este dictată și de necesitatea ajustării mai multor prevederi care au fost identificate ca fiind necesare pentru a operaționaliza aplicarea competențelor de rezoluție, a clarifica unele aspecte, sau a actualiza unele referințe juridice din aceasta.</p> <p>De menționat că proiectul de modificare a fost elaborat în cadrul asistenței tehnice oferite de experții Băncii Mondiale, precum și consultat cu Fondul Monetar Internațional.</p>
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
Prezentul proiect are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene (<i>Directiva 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei 82/891/CEE a Consiliului și a Directivelor 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/UE, 2012/30/UE și 2013/36/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 648/2012 ale Parlamentului European și ale Consiliului și Directiva (UE) 2019/879 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2019 de modificare a Directivei 2014/59/UE în ceea ce privește capacitatea de absorbție a pierderilor și de recapitalizare a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și a Directivei 98/26/CE.</i>
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
<p>Modificările de bază ale proiectului se referă la următoarele aspecte:</p> <ul style="list-style-type: none">• A fost făcută o diferențiere la nivelul noțiunilor utilizate actualmente în Legea nr.232/2016, fiind incluse două noțiuni distincte „datorii care pot face obiectul recapitalizării interne” și „datorii eligibile”. Este de menționat că, până acum noțiunea de <i>datorii eligibile</i> era utilizată atât în raport cu datoriile care pot fi supuse instrumentului de recapitalizare internă, cât și datorii care îndeplinesc criteriile pentru ca acestea să poată fi luate în considerare la respectarea cerinței minime de fonduri proprii și datorii eligibile prevăzute la art.164 din Legea prenotată.• A fost prevăzută o nouă competență a Băncii Naționale a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție – de a interzice băncilor să distribuie fonduri proprii, în cazul în care acestea încalcă cerința de amortizor combinat când acesta este luat în considerare în plus față de cerința minimă

de fonduri proprii și datorii eligibile, prevăzut la art.164 din Legea nr.232/2016. Această competență presupune introducerea unui nou indicator de referință - *suma maximă distribuibilă*, pe care urmează să o calculeze BNM, în calitate de autoritate de rezoluție, și care este diferită de indicatorul similar prevăzut de Regulamentul cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital aprobate prin Hotărârea BNM nr. 109 din 24.05.2018;

- A fost prevăzută o nouă competență a BNM, în calitate de autoritate de rezoluție – de a impune suspendarea obligațiilor de plată sau de livrare din orice contract la care banca este parte, în anumite condiții specifice, la o etapă premergătoare acțiunilor de rezoluție, ceea ce ar permite creșterea eficienței aplicării instrumentelor de rezoluție;
- Au fost revizuite prevederile aferente instrumentului de rezoluție „banca-punte”. Astfel, potrivit proiectului, capitalul social al băncii-punte poate fi deținut nu doar de către Ministerul Finanțelor, dar și de către alte autorități publice, precum și Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar inclusiv, în comun, de către o autoritate publică, cum ar fi Ministerul Finanțelor și Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar, în calitate de administrator al fondului de rezoluție bancară;
- Redacția actuală a Legii nr.232/2016 prevede că fondul de rezoluție poate finanța acțiunile de rezoluție doar după ce acționarii și deținătorii de alte instrumente de proprietate, precum și deținătorii de instrumente de capital relevante și de alte instrumente de datorie eligibile au contribuit, prin reducerea valorii acestor instrumente, prin conversie sau prin alte modalități, la absorbția pierderilor și recapitalizarea băncii supuse rezoluției, cu cel puțin 8% din totalul datoriilor și al capitalurilor proprii ale băncii respective, contribuție evaluată, la momentul întreprinderii acțiunii de rezoluție. O limită similară de 8% este prevăzută și pentru accesarea finanțării prin instrumente publice de stabilizare financiară prevăzută de Lege. Mai mult decât atât, în ceea ce privește contribuția fondului de rezoluție, este stabilită și un plafon de maxim 5% din totalul datoriilor și capitalurilor proprii ale băncii supuse rezoluției.

Prin modificările propuse aceste praguri de 8% și 5% sunt amânate până la 1 ianuarie 2030, ceea ce ar facilita accesul autorității de rezoluție la aceste mecanisme de finanțare a rezoluției, prevăzute de lege.

Cu toate acestea, până la data propusă, a fost prevăzută o cerință tranzitorie, pentru a respecta principiile de bază ale rezoluției care stipulează că acționarii și creditorii sunt primii care suportă pierderile. Astfel, în orice caz, până la 1 ianuarie 2030, pentru utilizarea fondului de rezoluție sau instrumentelor publice de stabilizare financiară este necesar ca acționarii și deținătorii de datorii eligibile pentru respectarea MREL, să fi fost obiectul unei recapitalizări interne, prin reducerea valorii acestor datorii, prin conversie sau în alt mod la absorbția pierderilor.

- A fost revizuită modalitatea de exprimare a cerinței minime de fonduri proprii și datoriilor eligibile. Astfel acesta nu va mai fi raportată la totalul datoriilor și fondurilor proprii ale băncilor, ci la doi indicatori concomitent (cuantumul total al expunerii la risc și indicatorul de măsurare a expunerii totale), băncile urmând să respecte cerințele menționate simultan;
- A fost completată lista criteriilor pentru ca datoriile să poată fi considerate eligibile, în scopul calculării cerinței minime de fonduri proprii și datorii eligibile;
- Au fost incluse prevederi care au ca scop de protecție a potențialilor investitori obișnuiți de a investi în instrumentele de datorie emise de bănci în scopul respectării cerinței MREL, care prezintă un anumit grad de risc. Astfel, a fost stabilit un prag minim de 50 mii euro pentru suma nominală a unui asemenea instrument, ceea ce ar duce la minimizarea sau excluderea completă a achiziției acestor instrumente de către investitorii neprofesioniști. De menționat că acest prag a fost recomandat de către experții Băncii Mondiale, care au acordat asistență la elaborarea proiectului și corespunde cu criteriile prescrise în directive UE relevante.
- Au fost introduse norme care obligă băncile să includă în contractele financiare o clauză contractuală, care prevede că contractul poate face obiectul exercitării de către autoritatea de rezoluție a competențelor de suspendare sau limitare a unor drepturi și obligații, în conformitate cu competențele prevăzute de lege, și prin care recunosc că sunt supuși cerințelor articolelor 241-243 din lege.

- În Legea nr.550/1995 cu privire la lichidarea băncilor urmează a fi incluse clase de creanțe suplimentare în ordinea claselor de creanțe, în principal pentru a delimita anumite categorii de datorii deținute de bancă care sunt utilizate în scopul respectării cerinței MREL.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului nu implică cheltuieli financiare și alocarea de mijloace financiare din contul bugetului de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de lege are ca obiect modificarea unor legi, respectiv, în conformitate cu art. 64 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, modificările propuse în proiect se încorporează, de la data intrării în vigoare a dispozițiilor de modificare, în actele normative de bază la care se referă.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Potrivit art.32 din Legea 100/2017 privind actele normative, precum și în scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de Lege urmează să fie supus consultării publice și avizării de către părțile interesate.

8. Constatările expertizei anticorupție

Potrivit art. 34 alin (1) și art.35 din Legea 100/2017, proiectul de lege urmează să fie remis Centrului Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de lege însoțit de Tabelul de concordanță (întocmit conform Anexei nr.3 din Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018), va fi expediat Centrului de armonizare a legislației în vederea efectuării expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene, conform prevederilor art.34 alin.(1) și art.36 din Legea nr.100/2017.

10. Constatările expertizei juridice

Potrivit art. 34 alin.(1) și art. 37 din Legea nr.100/2017 privind actele normative, proiectul de lege urmează a fi remis Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice.

11. Constatările altor expertize

În temeiul prevederilor art.34 alin.(3) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul urmează a fi remis Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării pentru efectuarea expertizei economice. Totodată, este de menționat că, conform art.1 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, proiectele de acte normative din sectorul financiar bancar și nebanca sunt exceptate de la efectuarea analizei impactului de reglementare asupra activității de întreprinzător.

MINISTRU

Petru ROTARU